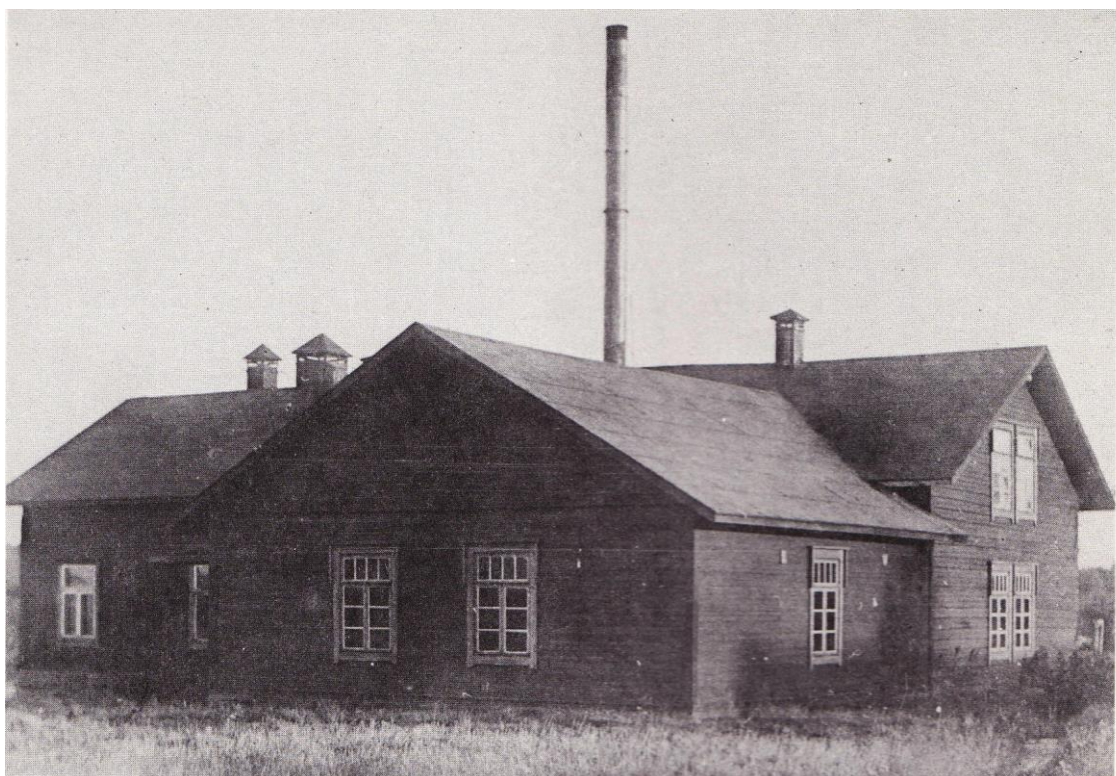
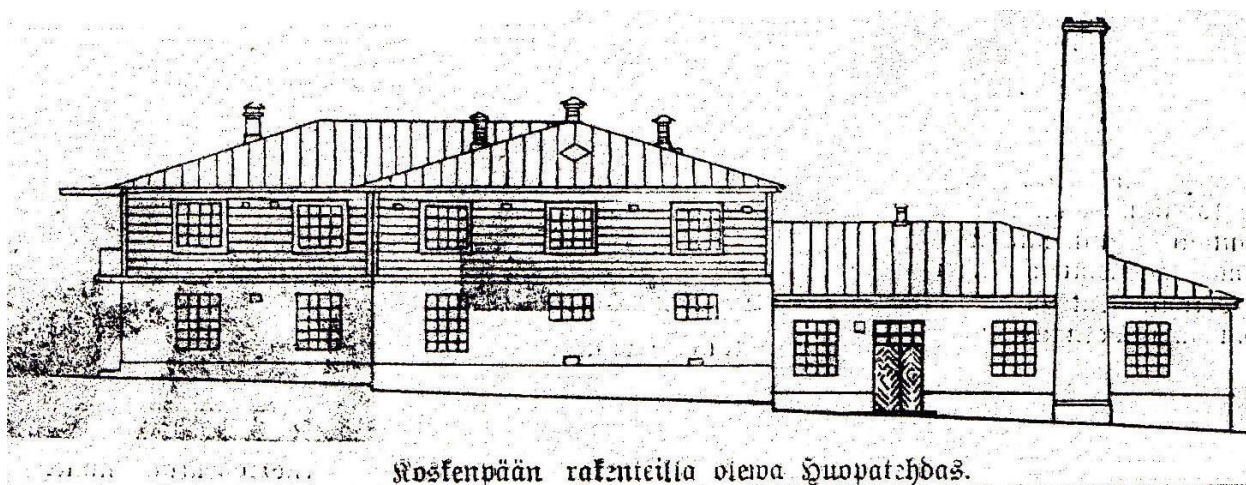

kuva V-A Sukuarkisto

Ensimmäinen Koskenpään huopatehtaan käytössä oleva rakennus oli entinen Räihän rannassa sijainnut meijeri. Sen ja siihen kuuluneen maa-alueen vuokrasi Kustaa Vuolle-Apiala aluksi Rahikkalan talosta. Myöhemmin hän osti rakennuksen ja sen tontin omistukseensa. Tämä puurakenteinen tehdas toimi 6 vuotta ja paloi vuonna 1928.

Koskenpään uuden huopatehtaan alkuperäispiirustus, joka on julkaistu Jämsän Sanomissa 1928. piirustusten laatija on Ins. toimisto J. Brander Helsingistä. Tämä osoittaa että suunnittelijaksi etsittiin alan ammattilainen.

kuva Risto V-A

Huopatehtaan päärakennus nykyisessä asussaan. Erittäin merkittävä muutos alkuperäiseen vuoden 1928 asuun on varhain tehty kulmassa oleva matala osa ja tiilestä peltiputken tilalle rakennettu höyrykattilan savupiippu. Se on nykyisin pelletillä toimivan keskuslämmityksen käytössä.

HUOPATEHTAAN HALLITUS JA JOHTO OVAT VAIHTUNEET AIKOJEN KULUESSA.

Tehtaan toiminnassa huopatehtaan johto oli Kustaa Vuolle-Apialan hallinnassa alusta alkaen. Hän oli toimitusjohtaja vuoteen 1936 asti ja koko elämänsä ajan johtokunnan puheenjohtaja vuoteen 1959 asti.

Huopatehtaan johtokunnan muodosti alun perin Kustaa ja hänen vanhimmat poikansa Emil ja Niilo. Lisäksi siihen kuului hänen ensimmäisen vaimonsa Marian veli Walde Pohjoisvirta (ent. Nordström). Tässä kokoonpanossa johtokunta jatkoi 1930-luvun loppupuolelle, jolloin mukaan tuli myös muita perheen jäseniä.

Koska kysymyksessä oli huopatehtaan, tervatehtaan, Koskelan sahan ja sitten Kalliokosken sähkölaitoksen muodostama kokonaisuus, jouduttiin eri laitosten toimitusjohtajuudet jakamaan veljesten kesken. Tervatehtaan, sahan ja voimalaitoksen toimitusjohtajaksi tuli Aatos Vuolle-Apiala ja huopatehtaan toimitusjohtajaksi tuli Erkki Vuolle-Apiala vuonna 1936. Samalla Aatos nimitettiin huopatehtaan varajohtajaksi. Sotien aikana Kustaa johti kaikkia yrityksiä poikien ollessa rintamalla.

Käytännössä Kustaan kuoltua vuoden 1959 jälkeen suurimman kuorman yritysten johtamisessa joutui ottamaan Aatos useilla eri aloilla toimivista yksiköistä johtuen. Hän joutui osallistumaan myös huopatehtaan johtamiseen, koska hän kielitaitoisena ja pätevänä pystyi luotettavasti hoitamaan tehtaan toimintaan liittyviä useinkin yllättäviä tilanteita. Niitä syntyi ennen kaikkea villakaupan kansainvälisyydestä ja asiakassuhteitten taitavasta hoitamisesta. Toimistossa työskenteli yleensä kaksi kanslistia. Tehtaan hallitus ja johto olivat uudessa tilanteessa 1990-luvulla, kun toimiva vanha sukupolvi poistui kuvioista. Seuraava sukupolvi tuli tehtaan omistajiksi. Tehtaan johto jouduttiin pian hankkimaan suvun ulkopuolelta, koska muille ammattialoille siirtyneistä osakkaista ja suvun jäsenistä ei löytynyt työn jatkajia. Samanaikaisesti tapahtui suuria muutoksia tuotannossa ja markkinoilla, joitten seurauksena tehtaan omistuksesta vähitellen luovuttiin.

kuvat Risto V-A ja sukuarkisto

Kuvassa vasemmalla Koskenpään Huopatehdas Oy:n huipputuote oli mm. talvisodan aikana valmistettu monikäyttöinen huopajalkine. Se oli kevyt, lämmin ja myös hiihtoon sopiva. Niitä valmistettiin oikealla olevan kuvan esittämien tavallisten huopasten ohella. Tuotantomääriä rajoitti kuitenkin merkittävästi valtion valvoma villan säännöstely.

Kuva Risto V-A

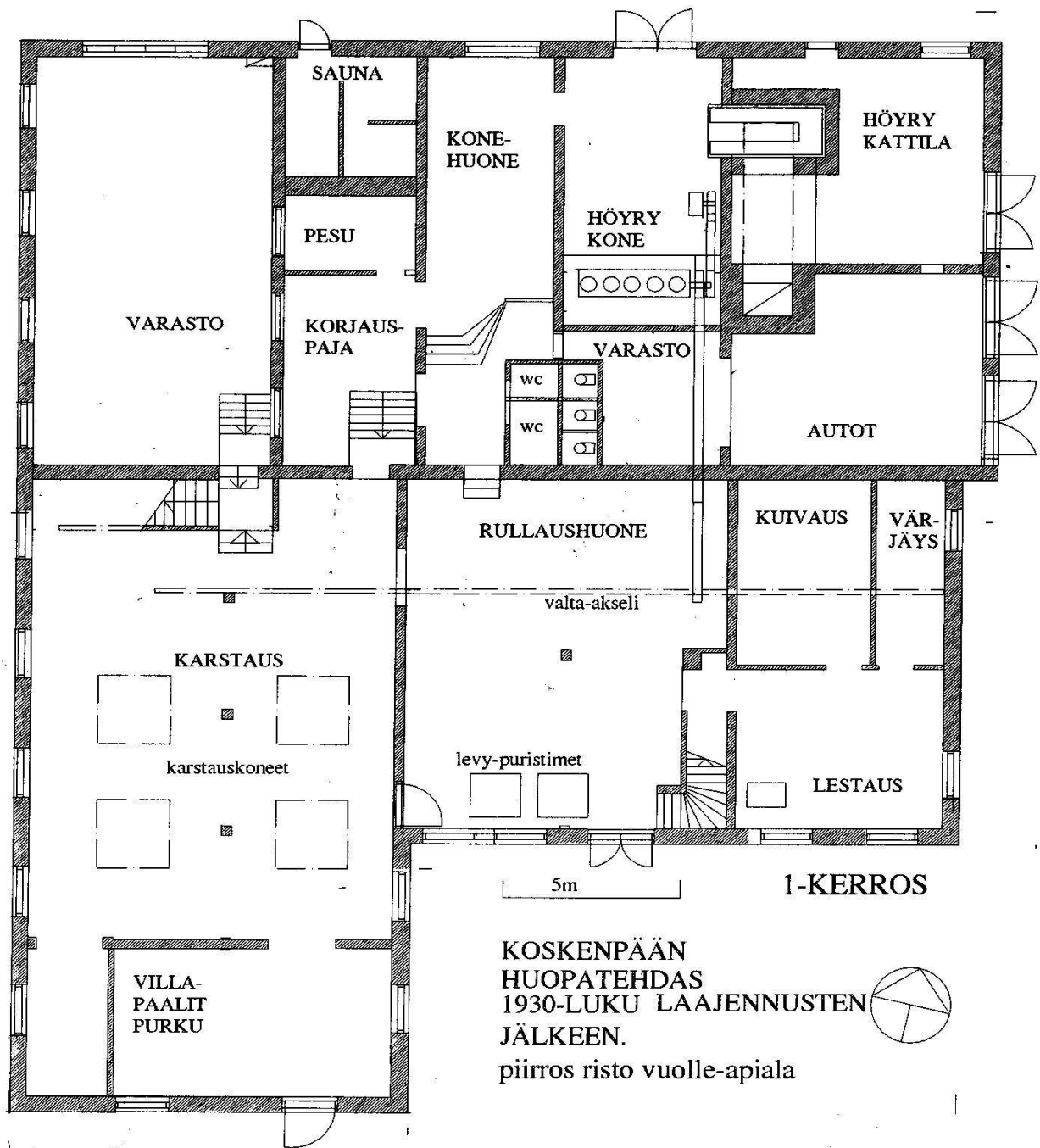
Verkkalan talon vasemmassa siipiosassa sijaitsi aluksi tervatehtaan ja sitten myös huopatehtaan toimisto vuosina 1909- 1936. Sen toiminta oli alkuvuosina suureksi osaksi Kustaan vaimon Esterin hoidossa.

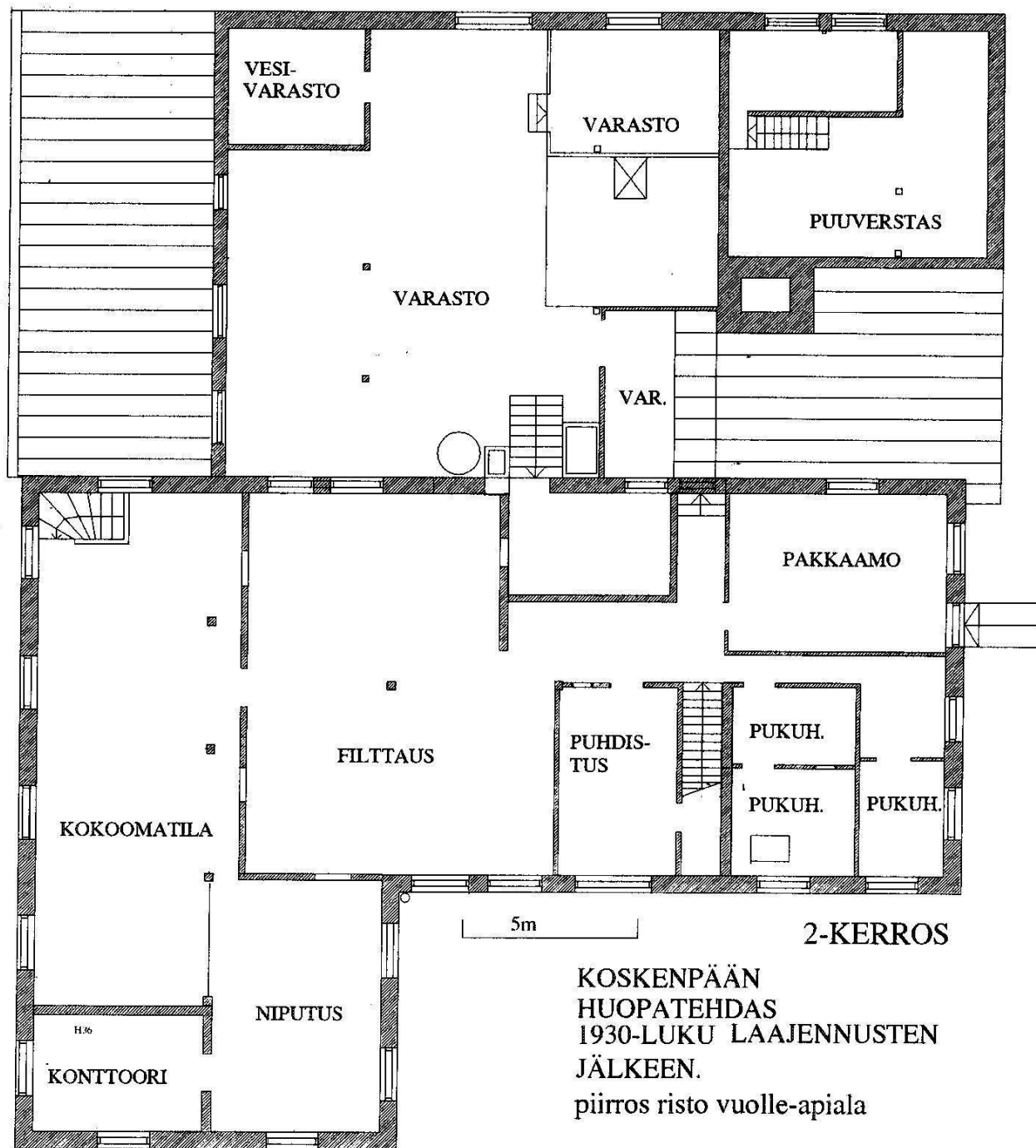
Kuva Risto V-A

Tehtaitten toimisto ja sen asiakasliikenne alkoivat häiritä Verkkalan talon arkea siinä määrin, että vuonna 1935 päätettiin siirtää se pois talosta. Uusi toimistorakennus rakennettiin rkm. Antero Vaherron suunnitelmien mukaan kirkon lähelle toiselle puolelle maantietä. Se sai nimekseen Kivelä kallioisen tontin mukaan. Siihen kuului myös asunnot kahdelle työntekijälle. Kivelä oli käytössä vuoteen 2005, jolloin uusi toimisto rakennettiin huopatehtaan päärakennuksen toiseen kerrokseen.

HUOPATEHTAAN POHJAPIIRROKSET

Ensimmäisessä kerroksessa huopasten ja huopalevyjen teko aloitettiin villapaalien purkamisella ja sitä seuraavassa karstauksessa. Sen jälkeen tapahtui rullaus ja huovutus ylhäältä tuoduista aihioista. Rullauksen jälkeen jo pienentyneet aihiot lestattiin märkinä ja vietiin kuivaamoon ja tarvittaessa värjäämään. Puolivalmiit huopaset vietiin toiseen kerrokseen takaisin lopullisia toimenpiteitä varten. Huopalevyt huovutettiin suurilla puristimilla rullaushuoneessa. Käyttövoima höyrykoneesta siirtyi valta-akselin avulla kaikkiin tuotantotiloihin vuoteen 1948 asti.

Huopatehtaan toinen kerros sisälsi tehtaan kannalta tärkeimmän osan eli kokoomatilan. Siellä vain naiset pystyivät huopasten aihioitten kokoamiseen karstatuista villoista eli haituvista. Aihiot olivat tavattoman suuria lopullisiin huopasiin verrattuna, sillä tuote pieneni vasta filtauksessa ja lestauksessa lopulliseen kokoon. Tässä kerroksessa oli myös tahkolla suoritettu puhdistus ja lopullisten tuotteitten pakkaamo. Siitä paketit pudotettiin alhaalla pihalla odottavan auton lavalle.

Kuva Ali V-A

Tehdas noin vuonna 1940 ennen sähköistämistä. Höyrykone tarvitsi suuria määriä koivuhalkoja. Piha-alueella onkin pitkiä jo talvella hevosilla tuotuja halkopinoja. Lisäksi käytössä oli suuri 1930-luvun alussa rakennettu etualalla oleva lautarakenteinen villa- ja tuotevarasto.

Kuva V-A sukuarkisto

Koskenpään Huopatehdas vuoden 2018 mukaisessa asussa. Tehtaan käyttövoimaksi tuli sähkö vuonna 1948. Edelliseen kuvaan verrattuna välittömästi sodan jälkeen rakennettiin taustalla oleva suuri varastohalli. Siihen tehtiin 1960-luvun lopulla huopaeristeitten prässäämön käsittävä lisäsiiveke. Oikealla varaston jatkona oleva metallirakenteinen teollisuushalli rakennettiin vuonna 1977. Siinä valmistetaan edelleen mm. hirsiteollisuuden tarvitsemia eristenauhoja ja metalliteollisuutta varten huopatiivisteitä.